

|                                                                                                                                                                                                                |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>جامعه</b>                                                                                                                                                                                                   |  |
| <div><div><span> </span><span> </span><b>سه‌شنبه</b><span> </span><span> </span>۱۴ مرداد ۱۴۰۴</div><div><span> </span><span> </span><b>سال بیست و یکم • شماره ۵۱۷۴</b><span> </span><span> </span></div></div> |  |

##### از جامعه چه خبر؟

##### بازداشت شهردار فعلی و سابق دوگنبدان

**فارس:** دادستانی مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد از دستگیری شهرداران فعلی و سابق دوگنبدان و تعدادی از کارکنان شهرداری و اداره ثبت اسناد و املاک این شهرستان به دلیل اتهامات مالی خبر داد.
وحید موسویان افزود: «شهرداران فعلی و سابق دوگنبدان و تعدادی از کارکنان شهرداری و اداره ثبت اسناد و املاک این شهرستان به‌دلیل اتهامات مالی دستگیر شدند و این اقدام در راستای برخورد با مفاسد اقتصادی و با صدور دستورات قضایی صورت گرفته است.»
او ادامه داد: «دستور دستگیری و تعقیب سایر افراد مرتبط اعم از کارکنان شهرداری، اداره ثبت اسناد و املاک و اعضای تعاونی‌های مسکن صادر و فرایند قانونی در حال طی شدن است.»

##### نام‌گذاری و صدور شناسنامه نوزاد بدون مراجعه حضوری

**ایرنا:** رئیس سازمان ثبت احوال کشور با اشاره به حرکت این سازمان به سمت هوشمندسازی گفت: «صدور گواهی ولادت در بیمارستان، نام‌گذاری و همچنین صدور شناسنامه نوزاد به صورت کاملاً الکترونیکی و بدون مراجعه حضوری افراد به سازمان، انجام می‌شود».
هاشم کارگر افزود: «با هماهنگی به‌عمل‌آمده با وزارت بهداشت، به محض اینکه نوزادی در بیمارستان متولد شود، گواهی ولادت به صورت الکترونیک از سوی وزارت بهداشت صادر و برای ثبت به این سازمان ارسال می‌شود. در همین ارتباط، یک کد نیز از طریق پیامک (تلفن همراه) برای ولی نوزاد ارسال می‌شود که از طریق این کد، کارهای قانونی مربوطه را می‌توان پیگیری کرد».
رئیس سازمان ثبت احوال افزود: «در گذشته وقتی نوزادی به دنیا می‌آمد، والدین باید در ابتدا گواهی ولادت را از بیمارستان اخذ کرده و به سازمان ثبت احوال مراجعه می‌کردند و در ادامه نام را انتخاب و شناسنامه نوزاد را دریافت می‌کردند که به طور معمول این فرایند مقداری زمان‌بر بود».
به گفته او، با هماهنگی انجام‌شده با وزارت بهداشت، صدور این گواهی الکترونیک شده، یعنی وقتی نوزاد در بیمارستان متولد می‌شود، گواهی به صورت الکترونیک از سمت وزارت بهداشت برای ثبت احوال ارسال و کد آن نیز برای ولی فرزند پیامک می‌شود و می‌تواند با آن کد روند کار را ادامه دهد.
رئیس سازمان ثبت احوال در ادامه با اشاره به الکترونیکی‌شدن فرایند نام‌گذاری نوزاد نیز گفت: «الکترونیکی‌شدن انتخاب نام نوزاد از دیگر اقدامات قابل توجه سازمان ثبت احوال است که خبر آن را برای نخستین بار از طریق ایرنا اعلام می‌کنم».
به گفته او، بر همین اساس، برای نام‌گذاری نوزاد متولدشده دیگر نیازی به مراجعه حضوری افراد به سازمان نیست و پدر و مادر نوزاد از طریق سامانه تعاملی نام می‌توانند نسبت به انتخاب نام فرزند و ثبت آن اقدام کنند، ضمن اینکه در این سامانه امکان بررسی نام موردنظر برای نداشتن مغایرت‌های قانونی نیز فراهم است و تمامی اقدامات مرتبط کاملاً به‌صورت الکترونیکی و بدون نیاز به مراجعه حضوری افراد انجام می‌شود.
پس از تایید نام انتخاب‌شده در سامانه، مراتب به صورت الکترونیکی در سازمان ثبت شده و شناسنامه نوزاد نیز از طریق پست به در منزل ارسال می‌شود به نحوی که تمامی این فرایند کاملاً الکترونیک و بدون مراجعه و حضور افراد انجام خواهد شد.
رئیس سازمان ثبت احوال در ادامه به الکترونیکی‌شدن شناسنامه‌ها اشاره کرد و گفت: «اقدام بعدی سازمان در راستای هوشمندسازی خدمات، صدور شناسنامه‌های الکترونیکی است.»

##### مشمولان غایب برای پیاده‌روی اربعین نروند

**رئیس** سازمان وظیفه عمومی فراجا گفت: «مجاز خروج از کشور برای شرکت در مراسم راهپیمایی اربعین حسینی برای مشمولان غیرغایب صادر می‌شود و مشمولان غایب حتی در صورت داشتن گذرنامه اجازه خروج از کشور را ندارند و از مراجعه به پایانه مرزی خودداری کنند».
رحمان علی‌دوست در بازدید از پایانه مرزی مه‌ران ادامه داد: «در راستای ارائه تسهیلات خروج از کشور به مشمولان غیرغایب مشتاق به شرکت در مراسم اربعین حسینی، تاکنون حدود صد هزار مجوز خروج از کشور برای مشمولان غیرغایب صادر شده است.»
او افزود: «در راستای خدمات‌رسانی و رفع مشکلات احتمالی مشمولان متقاضی خروج از کشور برای سفر گریبای معلی در ایام اربعین حسینی، سازمان وظیفه عمومی با ایجاد کیت‌های وظیفه عمومی در مرزهای شلمچه، چذابه، ترمچین، باشماق، مه‌ران و خسروی و استقرار همکاران وظیفه عمومی در مرزها، به صورت شبانه‌روزی امکان جهت رفع مشکلات احتمالی خروج از کشور مشمولان را دارد».
او گفته او، تمام مشمولان غیرغایب دانش‌آموز، دانشجو، طلاب حوزه‌های علمیه دارای معافیت تحصیلی، دارندگان برگ آماده به خدمت بدون غیبت، مشمولاتی که در مهلت معرفی هستند اما هنوز برای اعزام به خدمت اقدام نکرده‌اند، دارندگان معافیت موقت بدون غیبت، مشمولان غیرغایب که وضعیت معافیت سربازی آنان در حال رسیدگی است و قصد زیارت عتبات عالیات را در ماه‌های محرم و صفر به ویژه اربعین حسینی دارند، می‌توانند تا پایان ماه صفر به صورت اجابتی و با مراجعه به سامانه http://www.sakha.epolice.ir و بدون نیاز به سپردن وثیقه برای یک بار از مجوز خروج از کشور بهره‌مند شوند.

##### پوشش «بی تفاوت نباشیم» برای صرفه‌جویی در آب

**مه‌ر:** در ادامه رویکردهای فرهنگی و آموزشی در حوزه محیط زیست و با هدف اصلاح الگوی مصرف آب، پوشش ملی «بی تفاوت نباشیم» با مشارکت اداره کل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران، شرکت مدیریت منابع آب کشور و همکاری مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران آغاز شده است.
در این راستا، مهدی امیری، مدیر کل آموزش‌های شهروندی، به تشریح اهداف، رویکردها و اقدامات این پوشش پرداخت.
امیری با اشاره به ضرورت توجه جدی به بحران آب در کشور گفت: «مسئله آب صرفاً یک بحران زیست‌محیطی نیست، بلکه یک دغدغه ملی است که برای عبور از آن، مشارکت آگاهانه مردم یک ضرورت حیاتی محسوب می‌شود. ما در قالب پوشش «بی تفاوت نباشیم» تلاش کرده‌ایم با استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای و آموزشی، اهمیت صرفه‌جویی در مصرف آب را به زبان ساده و قابل فهم برای همه اقشار جامعه بیان کنیم».
او با تأکید بر رویکرد فرهنگی این پوشش ادامه داد: «در این پوشش مجموعه‌ای از محتوای متنوع شامل پوسترهای اطلاع‌رسانی، موشن‌گرافیک‌های آموزشی، برنامه‌های تبلیغاتی و پیامک‌های هدفمند طراحی و منتشر شده است. هدف ما این است که با تداوم آموزش، صرفه‌جویی را از یک توصیه مقطعی به یک فرهنگ عمومی و رفتار پایدار تبدیل کنیم».
مدیر کل آموزش‌های شهروندی با اشاره به اهمیت مشارکت نهادهای مختلف افزود: «آنچه این پوشش را متمایز کرده، همکاری مؤثر میان اداره کل آموزش‌های شهروندی، شرکت مدیریت منابع آب کشور و مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران است. این هم‌افزایی نشان می‌دهد که برای حل بحران‌های پیچیده‌ای همچون کم‌آبی، باید نهادهای مختلف با یک هدف مشترک و با رویکردی هم‌افزا عمل کنند».
او با اشاره به لایه‌های اجرایی این پوشش توضیح داد: «محتوای آموزشی، در فضاهای عمومی، رسانه‌های دیجیتال، شبکه‌های اجتماعی و از طریق پیامک‌های زمان‌بندی‌شده به دست شهروندان می‌رسد. ما تلاش کرده‌ایم مخاطبان را نه با زبان هشدار، بلکه با زبان مسئولیت‌پذیری و انگیزه‌بخشی دعوت به همراهی کنیم».
امیری با تأکید بر اهمیت تداوم و ارزیابی این اقدامات گفت: «فرهنگ‌سازی فرایندی زمان‌بر است. به همین دلیل، در کنار تولید محتوا، ارزیابی اثربخشی پیام‌ها، تحلیل بازخورد مخاطبان و اصلاح مسیر بر اساس داده‌ها، بخشی جدایی‌ناپذیر از این پوشش خواهد بود.»

##### گزارش «شرق» از جزئیات جدیدترین پژوهش درباره سوء تغذیه در کشور

## زخم گرسنگی بر صورت کودکان ایرانی

##### فقط ۱/۷ درصد از خانوارها، مصرف روزانه پروتئین دارند، ۲۶/۹ درصد هیچ پروتئینی مصرف نمی‌کنند و از خانوارهای دارای شغل موقت، بیش از ۹۳ درصد کمتر از هفته‌ای یک بار پروتئین مصرف می‌کنند یا اصلاً مصرف نمی‌کنند

خبرهای خوبی از سرانه مصرف گوشت، مرغ، لبنیات، میوه و فیبر به گوش نمی‌رسد؛ بررسی داده‌های آماری وزارت بهداشت، مرکز داده‌های باز ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس، اداره امور فراورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو و همچنین رصد میدانی مناطق مختلف کشور از سوی دیگر، در پژوهشی که به کوشش جمعی از داوطلبان یکی از نهادهای مدنی انجام شده و نتایج آن در اختیار «شرق» قرار گرفته، مهر تأییدی بر این وضعیت است. بحران تغذیه، در تقاطع با اقتصاد، بیکاری و اعتیاد خانوارهای فرودست جامعه سبب شده سفره‌های آنها روزبه‌روز کوچک‌تر شود. پیوند ساختاری فقر غذایی با آسیب‌های اجتماعی و در مقابل، فقدان حمایت اجتماعی سبب شده مواد غذایی اولیه به کالایی لوکس تبدیل شود و در این وضعیت کودکان بیش از هر گروه دیگری آسیب می‌بینند.

##### سفره‌هایی بدون پروتئین

در سایه تورم فزاینده، کمبود آب و برق و به طور کلی ناتاری انرژی، بحرانی عمیق و آرام نیز در کف جامعه در حال گسترش است: فقر غذایی، به‌تازگی تعدادی از فعالان اجتماعی و داوطلبان یکی از نهادهای مدنی که همه آموزش دیده‌اند، با انجام پژوهشی به بررسی عمیق این آسیب اجتماعی پرداخته و نتیجه این پژوهش را در اختیار «شرق» قرار داده‌اند. داده‌ها با روش خوداظهاری خانواده‌ها گردآوری شده‌اند، اما این فرایند از سوی مددکاران اجتماعی داوطلب آموزش‌دیده انجام شده است: عاملی که به افزایش دقت و درستی پاسخ‌ها، به‌ویژه در زمینه‌های حساسی مانند وضعیت معیشت و اعتیاد، کمک کرده است. همچنین یادآوری این نکته ضروری است که تحلیل‌های این پژوهش جنبه توصیفی دارد، توزیع ناهمگون جغرافیایی، بر تحلیل داده‌ها تأثیر گذاشته و لزوم احتیاط در تعمیم نتایج به کل کشور را یادآور می‌شود. پژوهش حاضر که براساس ۴۰۲ پرسش‌نامه، گردآوری و تدوین شده، نشان می‌دهد بخش چشمگیری از خانواده‌های مورد مطالعه با مشکلات جدی در تأمین پروتئین، لبنیات و حداقل‌های تغذیه‌ای مواجه‌اند. در این پیمایش، داده‌ها از ۱۴ منطقه کشور گردآوری شده‌اند. بیشترین مشارکت از استان لرستان با ۲۶۱ پرسش‌نامه (۶۴٫۹ درصد) ثبت شده است و دیگر مناطق عبارت‌اند از: سیستان‌وبلوچستان، مریوان، سنندج، پاکدشت، کرمان، یزد، بوشهر، گنبد کاووس، کرمانشاه، شهریار و محله‌های فرحزاد، دروازه غار و شاهرور تهران. از میان ۴۰۲ پرسش‌نامه، بیشترین داده‌ها از استان لرسان (۶۵ درصد از کل نمونه) و کمترین از مناطق شهریار و فرحزاد گردآوری شده است. در حدود ۵۳ درصد از خانوارها مردان، ۴۳ درصد زنان و چهار درصد دیگر افراد سرپرستی خانواده را بر عهده داشته‌اند. داده‌های این پژوهش نشان می‌دهد منشأ فقر غذایی در خانواده‌های بررسی‌شده، اقتصادی، بیکاری و اعتیاد بوده است. دلایل اصلی تأمین‌نشدن غذای مناسب طبق پاسخ‌های ارائه‌شده به این شرح است: اقتصاد ضعیف خانواد، ۴۳٫۸ درصد، بیکاری سرپرست خانوار، ۳۲٫۶ درصد، ازکارافتادگی و نداشتن منبع درآمد، ۱۱٫۷ درصد، اعتیاد سرپرست خانوار، ۵٫۵ درصد و فقدان سرپرست، ۶٫۵ درصد. به‌این‌ترتیب، بیش از ۸۰ درصد از پاسخ‌ها مستقیم یا غیرمستقیم به نبود درآمد پایدار و اشتغال اشاره کرده‌اند. یکی از وجوه درخور توجه در

این پژوهش، خالی‌بودن سفره‌های ایرانی از پروتئین بود. تحلیل رابطه اشتغال سرپرست خانوار با مصرف پروتئین (گوشت، مرغ، تخم‌مرغ و حبوبات) در وعده‌های غذایی خانوار حاوی واقعیتی هشداردهنده بود. چراکه تنها ۱۰۷ درصد از خانوارها اعلام کردند که روزانه پروتئین مصرف می‌کنند. ۲۶٫۹ درصد از کل خانوارها گفته‌اند هیچ‌گونه پروتئینی مصرف نمی‌کنند و در میان خانوارهای دارای شغل موقت، بیش از ۹۳ درصد کمتر از هفته‌ای یک بار پروتئین مصرف می‌کنند یا اصلاً پروتئین مصرف نمی‌کنند. در خانوارهای دارای سرپرست بیکار نیز این نسبت به ۹۵ درصد می‌رسد. البته مصرف لبنیات نیز تعریف چندانی در این خانواده‌ها ندارد و بحران تغذیه جدی برای کودکان به شمار می‌رود. براساس این گزارش، تنها دو درصد از کودکان هر روز لبنیات مصرف می‌کنند و ۵۰ درصد آنها اصلاً لبنیات دریافت نمی‌کنند. حتی در خانوارهای دارای شغل ثابت، هیچ‌ک از کودکان مصرف روزانه لبنیات نداشته‌اند. این داده‌ها بیانگر گسترش سوءتغذیه پنهان در میان کودکان و احتمال بروز مشکلات رشدی، استخوانی و شناختی در نسل آینده است. هم‌پوشانی دو آسیب ساختاری اعتیاد و درآمد نیز از سویه‌های تأمل‌برانگیز در این پژوهش است. از میان ۴۰۲ خانوار، تنها ۲۵ مورد منبع درآمد ثابت دارند. در همین گروه اندک ۳۶ درصد از خانوارها، پدر معتاد دارند و هیچ موردی از اعتیاد مادر یا هر دو والد در این گروه دیده نشده است. در مقابل، میان خانوارهای فاقد درآمد ثابت (۳۷۲ خانوار) بیش از ۲۱ درصد یکی از والدین معتاد است و ۰۵ درصد هر دو والد درگیر اعتیاد. این آمار نشان می‌دهد، نبود درآمد پایدار با آسیب‌های اجتماعی مانند اعتیاد همبستگی بالایی دارد و چرخه‌ای از ناتوانی اقتصادی و اجتماعی را بازتولید می‌کند.

##### فقر غذایی شدیدتر در خانواده‌های زن سرپرست

در این پیمایش، ۴۳ درصد از خانوارها تحت سرپرستی زنان قرار دارند؛ عددی درخور توجه که نشان از حضور پررنگ و پرمسئولیت زنان در خطوط مقدم تأمین معیشت دارد. با این حال، داده‌ها گویای آن است که بخش بزرگی از این زنان یا فاقد شغل ثابت‌اند یا به دلیل ساختارهای مردسالار بازار کار، به مشاغل موقت، غیررسمی یا بدون بیمه محدود شده‌اند. در نتیجه، خانواده‌های زن سرپرست بیشتر در معرض ناامنی غذایی قرار دارند، به‌ویژه در وضعیت مصرف پروتئین و لبنیات که نیازهای پایه کودکان را شامل می‌شود. در این میان فقدان نظام حمایتی پایدار برای این گروه از زنان، شکافی عمیق را در سیاست‌های رفاهی کشور عیان می‌کند؛ شکافی که هر روز، با پیامدهایی برای سلامت نسل آینده، عمیق‌تر می‌شود.

##### ناوان از خرید ضایعات گوشت و پای مرغ

گفت‌وگو با فعالان اجتماعی و مددکارانی که به‌به طور حضوری و میدانی نیز با خانواده‌های فرودست جامعه در ارتباط هستند، به شکلی دیگر داده‌های این پیمایش را تأیید می‌کند. «رحانه شیرازی»، از فعالان اجتماعی که سال‌هاست در دروازه غار تهران فعالیت می‌کند، در گفت‌وگو با «شرق» توضیح می‌دهد که مشاهده زندگی خانواده‌های این منطقه در سال‌های اخیر نشان‌دهنده این است که سبد غذایی این مردم کوچک و کوچک‌تر شده است: «اقلام ضروری مثل گوشت و مرغ تا لبنیاتی مثل شیر و پنیر در سبد غذایی خانواده‌ها به صفر رسیده است. حتی خانواده‌هایی هستند که پیش‌تر به بازار مراجعه می‌کردند و ضایعات و پای مرغ یا بسته‌بندی‌های مرغی را که تازه تاریخ مصرف‌شان به اتمام رسیده بود، برای خود جمع می‌کردند. اما شاید باورتان نشود که تهیه همین اقلام هم برای این خانواده‌ها سخت شده است. با اینکه بیشتر این خانواده‌ها قبلاً توان این را داشتند که یک سبد یرتقال بخردن و خانوادگی همان را به‌عنوان میوه مصرف کنند اما با بالا رفتن قیمت میوه و سبزیجات، دیگر امکان خرید همین اقلام هم برای این خانواده‌ها و طبعا فرزندان‌شان وجود ندارد».

##### معه‌درد ناشی از سوءتغذیه

او که به طور منظم به خانه‌های این خانواده‌ها رفت‌وآمد دارد و شرایط آنها را رصد می‌کند، می‌گوید: «ما با حضور در خانه‌های این افراد را رصد وضعیت رشدی کودکان متوجه می‌شویم که هر بار مصرف این مواد غذایی رو به کاهش است. خیلی اوقات دیده می‌شود که کودکان با معده‌درد جدی روبه‌رو شده‌اند که مستقیم تحت تأثیر تغذیه آنها‌شده است. در گذشته توزیع کیسه ارزاق تنها مربوط به خانواده‌های بسیار خاصی بود که شرایط ویژه‌ای داشتند، اما به‌تدریج به تعداد این خانواده‌ها اضافه شده و این موضوع برای خودمان هم خیلی عجیب است».

«ملیحه میرجعفری» نیز که اغلب رصدهای میدانی‌اش مربوط به محله ملک‌آباد کرج است، به خانواده‌هایی اشاره می‌کند که در این شرایط با بیماری هر دست‌وپنجه نرم می‌کنند: «یک خانواده پنج‌نفره داریم که مادر به‌تازگی جراحی تومور مغزی کرده و کاملاً از کار افتاده است. پدر معتاد است و اغلب به خانه نمی‌آید. مادر و پسر بزرگ خانواد «مسیر» در مرز شده‌اند، «نظیر» کلاس دوم دبیرستان است و بعد از مدرسه کار می‌کند و فرزند سوم هم «مسیر» است که ۱۴ سال دارد و او هم بعد از

##### نیلوفر حامدی

مدرسه در خانه کار می‌کند. خانواده هیچ منبع درآمدی ندارد و یک وعده غذا در روز می‌خورند که آن یک وعده هم یا نان است یا نان با تخم‌مرغ».

«حانه نوایی»، از دیگر فعالان کرج نیز معتقد است عده‌هایی که وزارت کار ادعا می‌کند به‌عنوان کمک به این خانواده‌ها اختصاص داده، هیچ دردی از آنها دوا نمی‌کند: «تأمین کامل لبنیات و پروتئین و مکمل‌های دیگر س‌دست‌کم برای هر کودک حدود پنج میلیون تومان هزینه می‌برد. حالا اگر کودک دچار سوءتغذیه هم باشد، این عدد بسیار بالاتر می‌رود و در نتیجه عده‌هایی‌که مسئولان از آن حرف می‌زنند و به حساب سرپرستان خانوار واریز می‌کنند، شبیه شوخی است».
نگاهی به وضعیت این خانواده‌ها نشان می‌دهد، فقر تا چه اندازه بر سلامت آنها اثر گذاشته است. او با اشاره به یک خانواده که پدر به دلیل بیماری توان کارکردن را از دست داده است، می‌گوید: «پدر خانواده راننده تاکسی بود اما پس از ابتلا به سرطان و شیمی‌درمانی بسیار قوی، امکان کارکردن را از دست داده است. پسر خانواده بیماری مربوط به اعصاب رشدی دارد که کوتاه‌قامت مانده و درد استخوانی شدیدی نیز با مصرف داروهای بسیار تحمل می‌کند. یک دختر پنج‌ساله و یک دختر کلاس یازدهم دارند. مادر تمام‌وقت مشغول رسیدگی به خانواده‌ای است که دو بیمار دارد، محل درآمدشان پولی است که پدر خانواده با روزی نهایتاً دو ساعت کار به دست می‌آورد و چند صد تومان هم برانه. فقر غذایی در این خانواده به شکل محسوسی دیده می‌شود و اگر کمی دیرتر به دختر خانواده که دردهای استخوانی زیادی داشت می‌رسیدیم، او هم مشابه برادرش با بیماری رشدی روبه‌رو می‌شد. پزشک تأیید کرد که سوءتغذیه عامل این دردها بوده است».

##### نمی‌دانند قصابی کجاست

فعال دیگری که معلم است و در منطقه گل‌دشت، حوالی جنوب کرمان، فعالیت می‌کند، از مردمی می‌گوید که اصلاً در محله‌شان فروشگاه‌ی تحت عنوان قصابی وجود ندارد: «اینجا اصلاً قصابی وجود ندارد و کسی سراغی از گوشت‌فروشی نمی‌گیرد. اگر هم بخشی از مردم توان خرید داشته باشند، نهایتاً بتوانند مرغ بخردند. چطور بشود که کسی ندزی بدهد و گوشت به خانواده‌های این مناطق برسد. میوه یک کالای کاملاً لوکس محسوب می‌شود؛ به جز هندوانه که در زمین‌های اطراف کشت می‌شود. همچنین سبزیجات و صیفی‌جات هم مصرف نمی‌کنند و حتی در فروشگاه‌هایشان هم آن‌چنان دیده نمی‌شود».
غذای این مردم اغلب عدس و نان است: «اینجا عدس و نان بیشتر خورده می‌شود و وعده صبحانه معنی ندارد. به دلیل تمام این موارد، قابل پیش‌بینی است که تا چه اندازه بیماری‌های مختلف تحت تأثیر تغذیه، در این مناطق بالاست؛ به‌ویژه میان کودکان که در سن رشد هستند و اتفاقاً بیشتر هم باید به تغذیه آنها توجه شود».

##### تمرکز کمتر و ناتوانی در یادگیری

پریسا احمدی، مددکار ساکن شیراز نیز در گفت‌وگو با «شرق» به کمبود آهن و ویتامین شایع در میان خانواده‌های فرودست حاشیه‌های شهر اشاره می‌کند: «خانواده‌هایی داریم که والدین دست‌فروشی می‌کنند و فرزندان‌شان هم در سنین کم کار می‌کنند. پزشک تأیید کرده که همه اعضای خانواده از جمله کودکان دچار سوءتغذیه حاد و فقر آهن و ویتامین هستند. نبود دسترسی به تغذیه مناسب و کافی، تأثیر مستقیمی بر روند رشد این کودکان گذاشته و باعث شده نه‌تنها از نظر جسمی ضعیف باشند، بلکه توان یادگیری و تمرکز ذهنی‌شان نیز به‌شدت کاهش یابد».
بیشترین غذایی که مصرف می‌کنند، بادماجن، لوبیا، عدس، ماش و ماکارونی است: «مرغ و تخم‌مرغ را نهایتاً ماهی یک بار مصرف می‌کنند. برنج نیز به میزان بسیار کم در رژیم غذایی‌شان وجود دارد».

##### واریزی‌های ناچیز، درمان سوءتغذیه نیست

منصوره قاسمی، از مددکاران ساکن تبریز، در گفت‌وگو با «شرق» از حذف سمن‌های دغدغه‌مند در این حوزه توسط مسئولان گلایه می‌کند: «سوءتغذیه کودکان ایرانی فاجعه‌ای است که طی سالیان دراز از سوی مدیران استان‌ها انکار شد و حتی سسمن‌هایی که در جهت اطلاع‌رسانی و پیداکردن راه‌حلی در تلاش برای این کودکان بودند، توسط مسئولان از چرخه این کمک‌رسانی حذف شدند، او معتقد است این واریزی‌های ناچیز دردی از این خانواده‌ها و کودکان‌شان دوا نمی‌کند و باید به فکر راه‌حل بنیادی بود: «مسئولان جای این پول ناچیز باید سیستم حمایت غذایی رایگان و عادلانه‌ای ایجاد کنند. وام و یارانه و واریز پول بدون توجه به توان اقتصادی خانواده‌ها دردی از آنها درمان نمی‌کند که هیچ، حتی در مواردی باعث تشدید فقر یا کاهش اعتماد عمومی هم می‌شود و بیشتر شبیه ویتزینی است که هیچ مشخصه ریشه‌ای را حل نمی‌کند. درمان این معضل جز با تشویق به ایجاد سازمان‌های مردم‌نهاد، تقویت همکاری مؤثر و منطقی سمن‌ها و ایجاد شبکه‌های بهداشت و خدمت‌رسانی به مناطق محروم ممکن نخواهد بود».

##### شدیدترین سوءتغذیه برای کودکان سیستان وبلوچستانی

قائم‌درخشانی، مدیر مجموعه دست‌دست‌فرو، فعال حوزه کودکان و کارآفرین اجتماعی است که چند سال پیش یزیز برای پروژه موه‌باری را مبتنی بر خلافت و فتنه دغدغه‌ای که نسبت به کودکان و تغذیه و سلامت آنها داشت، آغاز کرد. او که ساکن ارومیه است، متوجه شد میزان زیادی میوه هرساله در شهرهای مختلف ایران از بین می‌رود و فکر کرد چقدر خوب است اگر با خرید و تبدیل میوه‌ها به میوه خشک، هم جلوی نابودی این منابع غذایی ارزشمند را بگیرد و هم منابعی غنی از انواع ریزمغذی‌ها برای کودکان فراهم کند. به این ترتیب، او و گروهش در سال گذشته توانستند ۱۳۰ کیلوگرم میوه خشک را به دست کلاس‌های آمادگی یک مدرسه در سیستان‌وبلوچستان برسانند و در تلاش هستند این عدد را در سال جدید افزایش دهند. درخشانی با اشاره به معضل سوءتغذیه در ریزمغذی‌ها در به «شرق» می‌گوید: «گزارشی تفکیک‌شده از جزئیات مصرف اقلام غذایی (گوشت، لبنیات، میوه و سبزیجات و…) برای کودکان وجود ندارد. در کشور ما علاوه بر سوءتغذیه پروتئین و انرژی، سوءتغذیه ریزمغذی‌ها را داریم که چون مثل مدل قبلی سوءتغذیه واضح نیست، راحت‌تر نادیده گرفته می‌شود، درحالی‌که اثرات ماندگاری بر رشد کودکان دارد و کل آینده آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. مثلاً در چند گزارش گفته شده که در کودکان ایرانی کمبود روی، آهن، ویتامین A و ویتامین D دیده شده است. مثلاً کمبود آهن به ضعف سیستم ایمنی، کاهش قدرت یادگیری و کندی رشد منتهی می‌شود که واضح است چه اثرات بدی روی تحصیل، زندگی و آینده کودک دارد». او با فهرست‌بندی از اوضاع وخامت استان‌های مختلف ایران ادامه می‌دهد: «طبیعتاً هر جایی که فقر بیشتر باشد، شرایط وخیم‌تر است؛ مثلاً استان سیستان وبلوچستان بدترین وضعیت سوءتغذیه کودکان را در کشور دارد. تا جایی که می‌دانم بعد از سیستان وبلوچستان، کهگیلویه‌وبویراحمد، ایلام، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان و خراسان جنوبی بیشتر از بقیه استان‌ها به سوءتغذیه درگیر هستند». از نظر او، مسئولان از زیر بار گرسنگی مردم شانه خالی کرده‌اند: «جلوگیری از گرسنگی در کشور مسئولیت اصلی حکومت است. مشکلی که با این وسعت، این تعداد از کودکان را درگیر کرده، قطعاً مشکلی است که حکومت وظیفه حل آن را دارد. ولی از زیر بارش شانه خالی کرده است. از سوی دیگر، سازمان‌های مردم‌نهاد هم کوچک هستند و امکانات مالی، آماری و لجستیکی محدودی دارند. این سازمان‌ها در شرایط درست باید نقش آگاهی‌بخشی ایفا می‌کردند؛ یعنی درباره اهمیت انواع ریزمغذی‌ها با خانواده‌ها صحبت می‌کردند، درباره تغذیه متعادل، گیاهان و سبزی‌هایی که بهتر است وارد رژیم غذایی کنند و این‌طور چیزها، اما در حال حاضر بشخصه چندین سازمان مردم‌نهاد فعال را در حوزه کودکان می‌شناسم که با مشکلات زیادی دنبال خبریانی هستند که حداقل آن چند کودک تحت پوشش خودشان را سالم و درست تغذیه کنند و این برایشان به یک چالش بزرگ تبدیل شده است».

##### سوءتغذیه ۱۴٫۵ میلیون کودک ایرانی تا سال ۱۴۰۲

وضعیت سوءتغذیه و مصرف پروتئین در کشور هر سال وخیم‌تر می‌شود. آمارها نشان می‌دهند سال گذشته شهروندان ترکیه به‌طور میانگین ۵۰ درصد بیش از ایرانیان تنها گوشت مصرف کرده‌اند.

##### خبرهای روز

##### شهریه ۲۰تا ۱۴۰ میلیون تومان

**ایرنا:** رئیس سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی وزارت آموزش و پرورش با تأکید بر برخورد قاطع با هرگونه تخلف در روند فعالیت مدارس غیردولتی، گفت: «براساس بررسی‌های انجام‌شده، میزان شهریه مدارس غیردولتی کشور در سال تحصیلی جدید از ۲۰ میلیون تا ۱۴۰ میلیون تومان تعیین شده که این عدد با توجه به مقطع تحصیلی، تجهیزات مدرسه و شهر محل تحصیل و همچنین امکانات آموزشی، خدماتی، رفاهی و برنامه‌های آموزشی، علمی و پرورشی مدرسه در طول سال متغیر است».
احمد محمودزاده با بیان اینکه چهارمیلیون و ۵۰۰ هزار نفر از جمعیت دانش‌آموزی کشور در مدارس غیردولتی تحصیل می‌کنند، ادامه داد: «این تعداد دانش‌آموز در ۲۰ هزار مدرسه غیردولتی (غیرانتفاعی) و بیش از ۱۰ هزار مدرسه هیئت‌امانی فعال در سراسر کشور تحصیل می‌کنند».
او درباره شاخص‌های تعیین نرخ شهریه مدارس غیردولتی توضیح داد: «در روند تعیین شهریه مدارس غیردولتی، شاخص‌های مختلفی مورد بررسی قرار می‌گیرد تا علاوه بر توجه به تاب‌آوری مردم، مؤسسان مدارس غیردولتی نیز بتوانند از عهده شهریه‌های جاری مدرسه برآیند. بنابراین شهریه مصوب هر مدرسه از تمام جوانب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و اعلام می‌شود».
به گفته رئیس سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی وزارت آموزش و پرورش، بر همین اساس گرفتن هرگونه وجه مازاد بر شهریه مصوب، به‌هیچ‌وجه پذیرفتنی نیست و ادارات کل و مناطق آموزش و پرورش در سطح استان‌ها ضمن نظارت جدی و مستمر بر فعالیت این مدارس، با هرگونه تخلف بر‌خوردی قاطع و قانونی خواهند داشت: «میزان شهریه مدارس غیردولتی در سال تحصیلی پیش‌رو به‌زودی اعلام می‌شود. والدین می‌توانند برای استعلام شهریه مدارس و پایگاه اینترنتی مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی وزارت آموزش و پرورش به نشانی mosharekatha.ir مراجعه کنند».

##### ایجاد کارگروه تخصصی برای عبور از تنش آبی

**ایستنا:** معاون خدمات شهری شهرداری تهران با اشاره به اقدامات اخیر شهرداری برای مدیریت منابع آبی در پایتخت، گفت: «کارگروه فنی تخصصی راه‌اندازی کرده‌ایم تا وضعیت منابع آبی موجود، میزان بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی و فاضلاب، میزان نیاز شهر به آب و نحوه استفاده از مخازن تصفیه‌خانه‌ها را مورد بررسی قرار داده و اکنون به مراحل پایانی خود رسیده است».
او ادامه داد: «موضوع دوم که به صورت جدی از سوی شهرداری تهران پیگیری شده، استفاده از فاضلاب برای آبیاری فضای سبز است. اگرچه در ابتدا با شرکت آب و فاضلاب اختلاف‌نظرهایی وجود داشت، اما طبق مکاتبات انجام‌شده، مقرر شده است بهره‌برداری از سپایی که در اختیار شهرداری قرار می‌گیرد، به‌سرعت آغاز شود».
گودرزی در ادامه با اشاره به سومین محور اقدامات شهرداری تهران گفت: «بحث کاشت گیاهان کم‌آب‌بر نیز در اولویت ما بوده و ضمن تسریع در این روند، تصمیم‌هایی درباره گونه‌های قابل کاشت گرفته شده است. در همین راستا، برخی شرکت‌های دانش‌بنیان نیز مدل‌هایی ارائه داده‌اند که هم نوع کاشت را اصلاح کرده و هم گونه‌هایی پیشنهاد داده‌اند که تا هفت برابر آب کمتری مصرف می‌کنند».